

יד מהרש"א
מסכת בבא בתרא
פרק השותפין
חלק ב'
ו. – טז:

March 14, 2005

© Yechezkel Folger 2005

מפתח

דף ו.....	3
תד"ה סומך לפלגא	3
דף ז.....	5
תד"ה היינו הך	5
תד"ה א"ל בדידי	7
תד"ה והוא דקרו לי בית כור	9
דף ז:.....	11
תד"ה ולא סולמות	11
דף ח:.....	12
תד"ה אכפיי' לרב נתן	12
תד"ה אין פוחתין	14
תד"ה שבת נותנין לו	16
דף ט:.....	20
תד"ה דהא הסיט	20
דף יא:.....	22
תד"ה הכא אפשר	22
דף יב:.....	23
תד"ה מעלינן לי' כנכסי דבר מריון	23
דף יג:.....	31
תד"ה אית דינא	31
תד"ה כופין את רבו	34
דף יג:.....	36
תד"ה ואי ס"ד	36
דף יד:.....	39
תד"ה שאם בא לחתוך	39
גמרא נשתיירו שם ב' טפחים שלא יהא ס"ת נכנס בו כו' וגמרא רק לרבות שברי לוחות	40
גמרא רק לרבות	45
דף יד:.....	46
גמרא בתרי פושכי היכי יתיב	46
תד"ה בפורענות	47
דף טו:.....	48
תד"ה ירמ' כתב ספרו	48

דף ו.

תד"ה סומך לפלגא

1) משנה

a) רישא

i) Where a כותל between ראובן and שמעון collapses

(1) ד' אמות ד' אמות up to כותל can demand that שמעון join him in building the כותל

(2) שמעון is believed if he claims that he paid his share

b) סיפא

i) ד' אמות above כותל can't demand that שמעון pay for the cost of the כותל

ii) But

(1) if שמעון builds a second wall that can make use of the portion of the first wall that is taller than ד' אמות

(2) שמעון has to pay his share of the entire cost of the first wall including the cost for the portion above ד' אמות

2) מהרש"א as explained by תוספות and elaborated by גמרא

a) Part 1

i) If שמעון builds his second wall parallel to a portion to the first wall

(1) But not against the full length or the full height of the first wall

ii) Then

(1) רב הונא says שמעון must still pay for the full first wall

(a) On the assumption that he'll extend the second wall to the full height and length of the first wall

(2) רב נחמן says he pays only proportionately with how much of the second wall he's completed

b) Part 2

i) And just as we said that the מהלוקת applies both to height and length

ii) Just so there are cases where רב הונא and רב נחמן agree both on height and on length

(1) רב הונא agrees with רב נחמן where it's obvious from the construction that כותל שמעון will not complete the second

(2) רב הונא agrees with רב נחמן where it's obvious from the construction that כותל שמעון will complete the second

3) תוספות דיבורים separates part 1 and part 2 into two separate מהרש"ל

4) מהרש"א disagrees

- a) there's no need to separate
 - i) The first part of תוספות where תוספות describes the מחלוקת for both length and height
 - ii) From the second related part where תוספות says
 - (1) there are cases where רב הונא and רב נחמן agree both on length and on height

דף ז.

תד"ה היינו הך

1) גמרא

a) איתבר תתאי

- i) עלי' lives on the ground floor of a house and שמעון lives in the עלי'
- ii) The עלי' is sinking into the ground floor but beams of the עלי' are still at least 10 טפחים above the floor of the ground floor (לא מטר כשורא למטה מי')
- iii) שמעון wants to rebuild and offers at his expense to relocate שמעון during construction
- iv) שמעון can refuse and say "I don't want the trouble of moving"

b) אשותא אחורי כווי

- i) שמעון and ראובן are neighbors
- ii) שמעון wants to build a wall that would block the windows of ראובן
- iii) ראובן was prepared to dismantle and rebuild the portion of the wall from the blocked windows and above and to build windows at a higher level
- iv) שמעון can refuse because
 - (1) אשיתא מתתאה עתיקא ומלעיל חדתא לא קיימא
- v) ראובן was then prepared to avoid damage to שמעון by rebuilding the whole house if שמעון moves out during construction to a house that ראובן rents for him
- vi) שמעון can refuse and say "I don't want the trouble of moving" even if he only uses his house for תיבני וציבי

c) קשיא

- i) היינו הך

d) תירוץ

- i) The second case teaches that שמעון doesn't have to move even though he uses his house only for תיבני וציבי

2) תוספות

a) קשיא

- i) Why didn't the גמרא answer that
 - (1) we need the second case to teach אשיתא מתתאה עתיקא ומלעיל חדתא לא קיימא
 - (2) And we need the first case to teach that שמעון wins only where לא מטר כשורא למטה מי'

3) מהרש"א

- a) קשיא
- i) Since the גמרא answered only why the second case is needed
 - ii) It's obvious that
 - (1) when the גמרא asked היינו הק'
 - (a) It asked only why do we need the **second** case
 - (2) And that the גמרא knew that the first case was needed to teach מטו כשורא למטה מי'
 - iii) So why does תוספות assume that the גמרא also asked why the first case was necessary

תד"ה א"ל בדידי

- 1) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) Where a מוכר sells a שדה but doesn't sell a דות in the שדה
 - i) For the מ"ד who says מוכר בעין יפה מוכר
 - (1) the מוכר does sell his דות דרך
 - ii) and the לוקח buys the דרך
 - (1) Because לוקח בעין רעה לוקח
 - b) Where ראובן and שמעון are brothers and inherit two adjoining שדות
 - i) When they split the שדות and each takes one שדה
 - ii) Then each is in effect a מוכר on the שדה that goes to the other and a לוקח on the שדה that goes to himself
 - c) Now
 - i) assume that the דרך to the שדה that ראובן gets ("שדה פנים")
 - ii) goes through the שדה that שמעון gets ("שדה חיצון")
 - d) שאלה
 - i) In considering whether ראובן has a דרך through שדה חיצון to his שדה פנים
 - ii) Do we
 - (1) Look at שמעון as a מוכר and say מוכר יפה מוכר
 - (a) So he sold the דרך rights in the חיצון to the שדה פנים
 - (2) Or do we say שמעון is a לוקח in שדה חיצון
 - (a) So that he sold no דרך rights in the חיצון
 - (b) And ראובן has no דרך in the חיצון
 - iii) In other words
 - (1) Do we emphasize the לוקח aspect of שמעון or his מוכר aspect
 - e) תשובה
 - i) Since פנים has some value even without the דרך
 - ii) We emphasize that שמעון was a לוקח in שדה חיצון
 - iii) And gave away no rights to the חיצון even if it affects the שדה פנים
 - f) And this is the source of the דין of זה על זה לא דרך זה על זה
 - g) שאלה
 - i) How would the result differ for rights that are essential
 - ii) For example

(1) Where ראובן took an איספלידא and שמעון took a תרביצא

(2) And שמעון wants to build a wall to block light to איספלידא

h) תשובה

i) תוספות considers it inconceivable that ראובן takes the איספלידא without light

ii) because light is critical to the value of the איספלידא

iii) so here the emphasis is on שמעון as a מוכר בעין יפה of access to light through his תרביצא

iv) and that's why שמעון can't block light to the איספלידא

תד"ה והוא דקרו לי בית כור

1) ברייתא

a) If

- i) "בית כור עפר" שמעון tells ראובן
- ii) and שמעון knows that ראובן has a plot of land that's called "בית כור" but actually produces only a לתך (והוא דמתקרי בית כור)
- iii) שמעון can't complain when ראובן delivers only the לתך

2) תוספות

a) קשיא

- i) if שמעון paid the standard price for a בית כור
- ii) why not say הדמים מודיעים and prove that the agreement was to sell a בית כור

b) First תירוץ

- i) שמעון paid less than the standard price of a לתך

c) Second תירוץ

- i) שמעון paid only the standard price for a לתך
- ii) and {we'll explain the connection below}
 - (1) unless שמעון knows that ראובן has land בית כור דמתקרי
 - (2) He can be מבטל the sale because he says I bargained for and intended a בית כור

3) part 1 מהרש"א

a) קשיא

- i) Go back to the קשיא of תוספות
 - (1) "if שמעון paid the standard price for a בית כור why not say הדמים מודיעים
 - (2) so that ראובן should have to give him a full בית כור"
- ii) The simple answer to the קשיא of תוספות
 - (1) Should have been "בית כור שמעון didn't pay the standard price for a בית כור"
- iii) Why does תוספות in its first תירוץ have to go beyond this and say
 - (1) "he didn't even pay the standard price for a לתך"
- iv) And why does תוספות in its second תירוץ deal with where שמעון did pay the standard price for a לתך

b) תירוץ

- i) A מגילה ישנה has the following גרסא for the קשיא of תוספות
 - (1) קשיא

- (a) Say דמים מודיעים
 - (b) So that if he paid the standard price for a בית כור
 - (i) בית כור ought to give him a בית כור
 - (c) And if he paid only the standard price for a לתך
 - (i) שמעון should get only a לתך even if he didn't know that ראובן had a בית כור that people called a לתך
 - ii) So it makes sense for תוספות to answer in its first תירוץ
 - (1) That he paid even less than the standard price for a לתך
 - (2) And the purchase price proves nothing at all
 - iii) And it makes sense for תוספות in its second תירוץ
 - (1) to deal with where שמעון paid the standard price for a לתך
 - (2) and to explain why it's still important whether שמעון knew that ראובן had a בית כור that people called a לתך
- 4) מהרש"א part 2
- a) קשיא
 - i) Why not answer that the purchase price proves nothing
 - ii) Because לוקה paid more than the standard price for a לתך and less than the standard price for a בית כור
 - b) תירוץ
 - i) We would consider that this purchase price proves they intended a לתך
 - ii) Because
 - (1) the price for a לתך is included in the purchase price that the לוקה paid
 - (2) but the price for a בית כור isn't included in that purchase price

דף ז:

תד"ה ולא סולמות

- 1) גמרא
 - a) Brothers who divide inherited property
 - i) have no access rights on the other's property
 - (1) So that
 - (a) if one took the שדה היצון that has access to the outside
 - (b) and the other took שדה פנים to which their father had access only through שדה היצון
 - (c) the brother who took שדה פנים has no access to his שדה
 - ii) and have no סולם rights to each other's property
- 2) רשב"ם
 - a) the reference to סולם rights
 - i) means that where one brother takes the חצר and the other takes the 'עלי
 - ii) The brother who takes the 'עלי has no access to the other's חצר and can't place his סולם in the חצר
- 3) תוספות
 - a) קשיא
 - i) we already know from על זה דרך זה אין להן דין that they have no access rights
 - ii) so what does the גמרא add with the דין of סולמות
 - b) תירוץ
 - i) ראובן took the בית
 - ii) שמעון took the 'עלי and the חצר
 - iii) Even though שמעון can place the סולם in the חצר
 - (1) He can't lean it against the בית
- 4) מגילה ישנה (based on מהרש"א)
 - a) To teach this דין it's not necessary to assume that שמעון alone owns the חצר
 - b) The same חידוש applies if ראובן and שמעון are שותפין in the חצר
 - c) The point still is
 - i) That although שמעון has access to the חצר
 - ii) He can't lean his סולם against the בית

דף ח:

תד"ה אכפיי' לרב נתן

1) גמרא

- a) ממשכנין על הצדקה
- b) קשיא
 - i) What about לוחץ על כל לוחציו that refers to a גבאי צדקה as a לוחץ
- c) תירוץ
 - i) איש אמיד an ממשכן may properly be גבאי a
 - ii) איש דלא אמיד an ממשכן if he's לוחץ a גבאי is
 - iii) here's proof
 - (1) איש אמיד was רב נתן (1)
 - (2) and רבא forced רב נתן to pay 400 זוז to צדקה

2) תוספות

- a) קשיא
 - i) why did רבא force רב נתן to pay צדקה
 - ii) What about
 - (1) the rule that
 - (a) כל מ"ע שמתן שכרה בצדה אין ב"ד מוזהרים עלי' (a)
 - (2) And the פסוק for צדקה that
 - (a) כי בגלל הדבר הזה יברכך (a)
- b) Two תירוצים
 - i) First תירוץ
 - (1) בדברים only רב נתן pressured רבא (1)
 - ii) second תירוץ
 - (1) כופה גבאי could be that the מקבל רב נתן (1) had been

3) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) so what's the proof from רב נתן that there is ממשכנין for any איש אמיד
 - ii) רבא was to כופהו only because רב נתן
 - (1) דברים only used רבא (1)
 - (2) Or רב נתן had been עליו מקבל (2)
- b) תירוץ

- i) When the גמרא said that ממשכנין applies to an איש אמיד the גמרא means that it applies to the איש אמיד only where the כפיי is בדברים or where קיבל עליו
- c) קשיא
 - i) So why does the גמרא say ופקדתי על כל לוחציו applies only to דלא אמיד
 - ii) The פסוק should apply even to an איש אמיד unless the כפיי is בדברים or קיבל

תד"ה אין פוחתינ

1) Introduction

- a) We give at least two סעודות to an עני who travels from place to place
- b) An עני who travels from place to place typically brings one סעודה with him
- c) An עני typically arrives in a new place in the morning before סעודות are distributed to עניים in the new place

2) תוספות

a) קשיא

- i) why isn't it enough in the new place to give the עני only one סעודה
- ii) he'll eat the סעודה he brought with him and then take the new סעודה to his next place

b) תירוץ

- i) we need to give him two סעודות so that he'll have a total of three
 - (1) he'll eat one סעודה now and a second at night
 - (a) because we don't distribute food at night (אין מחלקין תמחוי בלילה)
 - (2) and his third סעודה he'll take with him early next day (day 2) when he leaves to his next place

יש לו סעודה אחת ממקום שיצא משם	מגיע כאן בבקר
יש לו ג': אחת שלקח עמו וב' שנתנו לו	נותנין לו ב' סעודות בזמן סעודת שחרית
לאחר סעודת שחרית נשארות לו ב' סעודות	אוכל סעודת שחרית
לאחר סעודת ערבית נשארת לו סעודה אחת	אוכל סעודת ערבית
לוקח עמו אותה סעודה אחת	יוצא בבקר למקום אחר

c) by the way

- i) the reason we see to it that he takes a סעודה with him to his next place
 - (1) is so that he feel secure in his mind until he reaches his next place
- ii) and it's not out of concern that in his next place he might not find יהודים to give him his next meal on day 2
- iii) because if that were the reason
 - (1) we'd have to give him three סעודות rather than two
 - (2) because with only two סעודות he'll be hungry at night on day 2
 - (a) because even if by then he arrives among יהודים they won't give him a סעודה at night

כשנתנין לו ב' סעודות	
מגיע כאן בבקר	יש לו סעודה אחת ממקום שיצא משם
נותנין לו ב' בזמן סעודת שחרית	יש לו ג' סעודות: אחת שלקח עמו וב' שנתנו לו
אוכל סעודת שחרית	לאחר סעודת שחרית נשארות לו ב' סעודות
אוכל סעודת ערבית	לאחר סעודת ערבית נשארת לו סעודה אחת
יוצא בבקר למקום אחר	לוקח עמו סעודה אחת
אין שם יהודים בסעודה שחרית	אוכל אותה סעודה שלקח עמו
אפילו אם יגיע בלילה במקום שיהודים שם	אין חולקין תמחוי בלילה ויהא רעב

3) מהרש"א

a) קשיא

i) why didn't תוספות say this

(1) it can't be that the reason we give him a סעודה to take with him

(2) is out of concern that in his next place he might not find יהודים to give him his next meal on day 2

(3) because if that were the reason

(a) we'd have to give him **four** סעודות rather than two

(b) since otherwise he won't have a סעודה to take with him on day 3

לו יצויר דנותנין לו ג' סעודות	
מגיע כאן בבקר	יש לו סעודה אחת ממקום שיצא משם
נותנין לו ג' בזמן סעודת שחרית	יש לו ד' סעודות: אחת שלקח עמו וג' שנתנו לו
אוכל סעודת שחרית	לאחר סעודת שחרית נשארות לו ג' סעודות
אוכל סעודת ערבית	לאחר סעודת ערבית נשארת לו ב' סעודות
יוצא בבקר ביום ב' למקום אחר	לוקח עמו ב' סעודות
אין שם יהודים בסעודה שחרית	אוכל אחת מאותן ב' סעודות שלקח עמו ונשארת לו סעודה אחת
אפילו אם יגיע בלילה במקום שיהודים שם	אין חולקין תמחוי בלילה ויאכל סעודה אחת שיש לו
למחר שלישי יוצא למקום אחר	ואין לו שום סעודה לקחת עמו

b) תירוץ

i) if we were to worry about day 3 we'd need to worry about day 4 etc.

ii) ואין לדבר סוף

תד"ה שבת נותנין לו

1) גמרא

a) on weekdays we give a traveling עני two סעודות

2) תוספות

a) so that

i) with the one סעודה he brings with him

ii) he has a total of three סעודות

iii) and he'll have one סעודה in hand when he leaves the next morning

יש לו סעודה אחת ממקום שיצא משם	מגיע כאן בבקר
יש לו ג': אחת שלקה עמו וב' שנתנו לו	נותנין לו ב' סעודות בזמן סעודת שחרית
לאחר סעודת שחרית נשארות לו ב' סעודות	אוכל סעודת שחרית
לאחר סעודת ערבית נשארת לו סעודה אחת	אוכל סעודת ערבית
לוקח עמו אותה סעודה אחת	יוצא בבקר למקום אחר

b) קשיא

i) why does the משנה in פאה מסכת say that

(1) מי שיש לו מזון ב' סעודות לא יטול מן התמחוי (1)

ii) we just saw that once we give the עני two סעודות he has in hand a total of three

c) מהרש"א as explained by תירוש

i) the משנה in פאה מסכת doesn't count the סעודה he takes with him from his prior place

3) גמרא

a) סעודות we give him three שבת

יש לו סעודה אחת ממקום שיצא משם	מגיע כאן בבקר ביום ששי
יש לו ג': אחת שלקה עמו וב' שנתנו לו	נותנין לו ב' בזמן סעודת שחרית
לאחר סעודת שחרית נשארות לו ב' סעודות	אוכל לסעודת שחרית בע"ש אותה שלקה עמו
לאחר סעודת ערבית נשארת לו סעודה אחת	אוכל לסעודת ערבית בליל שבת אחת שנתנו לו
לא נשאר לו כלום	אוכל לסעודת שבת בצהרים שני' שנתנו לו
יש לו ג'	שבת בצהרים נותנין לו ג' סעודות
נשאר לו א'	אוכל סעודת של"ס ומוצ"ש מהני ג' דנתנו לו
לוקח עמו אותה סעודה אחת	יוצא בבקר למקום אחר

4) גמרא פרק כל כתבי

a) קשיא

i) the פאה in משנה of רישא says

(1) כל מי שיש לו מזון י"ד סעודות לא יתן מן הקפה

(2) The 14 סעודות are two סעודות a day for seven days

ii) How does this fit with רבנן

(1) who say a person needs to eat three סעודות on שבת

(2) and for whom there would need to be 15 סעודות for a week

b) תירוץ

i) the משנה follows עקיבא who says

ii) that עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות

5) מהרש"א

a) גמרא on the קשיא of קשיא

i) But didn't we say for the סיפא of the משנה in פאה

(1) מי שיש לו מזון ב' סעודות לא יטול מן התמחוי

(2) That the סעודה he takes with him doesn't count

ii) why not answer the same for the רישא

(1) the three סעודות he eats שבת includes one that doesn't count because he took it with him from his earlier place

b) תירוץ

i) The עניי העיר רישא deals with who

(1) eat מקופה

(2) are here long enough to have 14 סעודות

(3) and received no סעודות elsewhere

ii) and it doesn't deal with מקום למקום העוברים who eat מתמחוי and bring a סעודה with them when they come here

6) תוספות

a) גמרא on the תירוץ of the קשיא

i) So why does our גמרא say we give him three סעודות on שבת

7) מהרש"א

a) תוספות on the קשיא of קשיא

i) why not say that he gets and eats his סעודות this way and that's why they give him three סעודות on שבת

יש לו סעודה אחת ממקום שיצא משם	מגיע כאן בבקר ביום ששי
יש לו ב' (אחת שלקה עמו וא' שנותנין לו)	נותנין לו א' בזמן סעודת שחרית בע"ש
לאחר סעודת שחרית נשארת לו סעודה אחת	אוכל סעודת שחרית בע"ש
לאחר סעודת ערבית ולא נשארת לו כלום	אוכל סעודת ערבית בליל שבת
יש לו ג'	שבת בצהרים נותנין לו ג' סעודות
נשארות לו ב' סעודות	אוכל סעודת שבת בצהרים
	אינו אוכל סעודה שלישית
נשאר לו א' ללכת בדרך למחר	אוכל סעודה אחת למו"ש

ii) notice that in this format

(1) סעודות he gets three שבת and סעודה he gets only one ערב שבת

(2) So that he has a total of four for the two days or only two a day even on שבת

(3) Because of עשה שבתך חול

b) תירוץ

i) our גמרא implies that he receives two סעודות on שבת ערב the same as on every other weekday

ii) so that the total for the two days is five

iii) and it's logical

(1) that he eats the extra סעודה on שבת

(2) and that we don't say עשה שבתך חול

דף ט:

תד"ה דהא הסיט

שרץ			הסיט בנבילה			מצורע בימי סיפורו			
אדם	שאר בגדים	בגדים בחיבורין	אדם	שאר בגדים	בגדים בחיבורין	אדם	שאר בגדים	בגדים בחיבורין	
טמא	טמא	טמא	טהור	טהור	טמא	טמא	טהור	טמא	רש"י
טמא	טמא	טמא	טהור	טמא	טמא	טמא	טמא	טמא	ריב"ם

- 1) רש"י of שיטה according to גמרא
 - a) שאלה
 - i) how do we know that מצורע בימי סיפורו is מטמא אדם
 - b) תשובה
 - i) since he's מטמא בגדים he's also מטמא אדם
 - c) קשיא
 - i) חיבורין בגדים is only מצורע בימי סיפורו
 - ii) And since he's not מטמא שאר בגדים his טומאה isn't strong enough to be מטמא אדם
 - iii) Here's proof
 - (1) מטמא אדם and מטמא בגדים בחיבורין is הסיט בנבילה (1)
 - d) תירוץ
 - i) then derive טומאת אדם for סיפורו מצורע בימי סיפורו from טומאת שרץ
- 2) רש"י
 - a) could have asked that שרץ is different because its טומאה is strong enough to be מטמא שאר בגדים גמרא
- 3) תוספות
 - a) ריב"ם
 - i) Both מצורע בימי סיפורו and הסיט בנבילה are מטמא בגדים even not בחיבורין
 - ii) And הסיט בנבילה is brought to show that to be מטמא even שאר בגדים doesn't necessarily mean that there is טומאת אדם
 - iii) טומאת שרץ is brought to prove the opposite
 - (1) That in fact what's מטמא שאר בגדים is also טומאת אדם
- 4) מהרש"א
 - a) שיטת רש"י explains
 - i) Why הסיט בנבילה isn't מטמא אדם while שרץ is מטמא אדם
 - ii) Namely

בהיבורין only מטמא is היסט בנבילה (1)

מטמא שאר בגדים is שרץ while (2)

b) But for ריב"ם

i) קשיא

(1) Why is היסט בנבילה not מטמא אדם while שרץ is מטמא אדם

ii) תירוץ

(1) Maybe for נבילה there's an extra מיעוט to teach that there's no טומאת אדם

דף יא:

תד"ה הכא אפשר

אכסדרה דבי רב	אכסדרה	
ד' דפנות מוקפת חלונות	אין לה דפנות	רש"י
ג' מחיצות והרביעית שונה דנמוכה	ג' מחיצות	תוספות

- 1) review the table for שיטות of רש"י and תוספות
- 2) מהרש"א
 - a) For תוספות the fourth מחיצה of דבי רב אכסדרה must be short
 - i) Because otherwise
 - (1) With four full מחיצות
 - (2) It would be a house rather than an אכסדרה
 - b) קשיא
 - i) But maybe the fourth wall is מוקף חלונות and that's why it's only an אכסדרה
 - c) תירוצ'
 - i) Even houses also have חלונות in one side
 - d) קשיא
 - i) Why for רש"י do we accept that אכסדרה is different from a house because it's מוקף חלונות
 - e) תירוצ'
 - i) Because a house isn't מוקף חלונות **on all sides**

דף יב:

תד"ה מעלין לי' כנכסי דבר מריון

- 1) שיטת רש"י according to גמרא
a) Case 1 "האי דזבן ארעא אמצרא דבי נשיא"
i) ראובן and שמעון are brothers
ii) While their father was alive ראובן bought a שדה near the father's שדה
iii) When their father dies
 - (1) ראובן demands
 - (a) that instead of dividing the father's שדה by גורל
 - (b) he get his share near the שדה he bought earlier
 - (2) שמעון demands division by גורל
 - iv) רבה
 - (1) ראובן wins because
 - (a) The shares are equal in value
 - (b) So that
 - (i) by accommodating ראובן
 - (ii) ראובן is נהנה while שמעון isn't חסר
 - v) רב יוסף
 - (1) שמעון wins because
 - (a) he says "מעלינן לי' כנכסי דבר מריון"
 - (b) Which means לשיטת רש"י
 - (i) "מתברכת יותר is שדה ראובן שדה that adjoins שדה that adjoins שדה"
- b) Case 2 "תרי ארעתא אתרי נגרי"
i) Here too
 - (1) ראובן had bought a שדה near one of these two ארעתא
 - (2) And when their father died ראובן wants as his share the שדה that adjoins the שדה that ראובן had already bought
- ii) רבה
 - (1) ראובן wins because
 - (a) The shares are equal in value
 - (b) So that
 - (i) by accommodating ראובן

(ii) חסר שמעון is נהנה while ראוּבן is

iii) רב יוסף

(1) שמעון wins because

- (a) It's possible that water is more easily drawn from one נגרא than the other
- (b) "זימנין האי מדויל והאי לא מדויל"
- (c) So that one שדה may be better than the other

c) Case 3 "תרתִי ארעתא אחד נגרא"

i) Here too

(1) ארעתא ראוּבן had bought a שדה near one of these two

(2) And when their father died ראוּבן wants as his share the שדה that adjoins the שדה that ראוּבן had already bought

ii) רב יוסף

(1) ראוּבן wins because

- (a) The shares are equal since they are both on the same נגרא
- (b) So that
 - (i) by accommodating ראוּבן
 - (ii) חסר שמעון is נהנה while ראוּבן is

iii) אבִי

(1) שמעון can say

(a) "אפושי אריסי גורל where it's possible that אריסי"

(b) Meaning

(i) "I prefer a גורל where my שדה may end up between your two שדות

1. that is, between the שדה that you bought and the שדה that you inherit through the גורל

(ii) So that your אריסין on both sides of me will keep an eye out on my שדה"

2) רש"י

a) קשיא

i) In case 2

(1) Instead of saying זימנין האי מדויל

- (a) why doesn't ר' יוסף say simply
- (b) as in case 1
- (c) מעלינן לי' כנכסי דבר מריון

- (d) “It’s possible that the שדה that adjoins שדה ראובן is מתברכת יותר”
- ii) And
- (1) in case 3 where מדויל isn’t an issue because there is only one נגרא
- (2) why doesn’t שמעון win for רב יוסף because
- (a) מעלינן לי' כנכסי דבר מריון
- (b) it’s possible that the שדה that adjoins שדה ראובן is מתברכת יותר
- b) תירוץ
- i) Case 1 deals with a בית הבעל where one שדה can be מתברכת יותר
- ii) Cases 2 and 3
- (1) deals with בית השלחין where שדות are מתברכת equally
- (2) so that
- (a) in case 2 שמעון can differentiate the שדות only with a טענה of דהאי זמנין דהאי מדויל
- (b) and in case 3 שמעון can’t differentiate the שדות at all
- 3) תוספות
- a) שיטת רש"י on קשיא
- i) It’s a דוחק to say the cases are different because one is בית הבעל and the other is בית השלחין
- 4) מהרש"א according to שיטת רבינו תם גמרא
- a) case 1 "האי דזבן מבר נשיא"
- i) The facts are the same as described by רש"י
- ii) But "מעלינן לי'" means an arbitrary statement ("בלא טעם וטענה") by שמעון that
- (1) “unless you pay me I have the absolute right to a גורל”
- (2) In effect שמעון says “I think בלא טעם וטענה that the שדה that adjoins yours is more valuable and I insist on a גורל to decide who takes that שדה”
- b) case 2 "תרתו ארעתא אתרי נגרי" (as explained by מהרש"א)
- i) No בר מצרא at all is involved
- ii) שדה ראובן doesn’t own any nearby property
- iii) instead
- (1) now that their father has died and left two נגרי אתרי ארעתא
- (2) שדה ראובן demands that each brother take one connected ארעתא with one common border that they can work efficiently and that they decide by גורל who gets which ארעתא
- iv) שמעון insists

- (1) that each ארעתא be split into two
- (2) so that the גורל might result in the each brother's owing two non-connected שדות
- (3) because בלא טעם וטענה he says that this is the only way to equalize values

v) now

- (1) unlike case 1
 - (a) where by being arbitrary
 - (i) שמעון stops ראוּבן from the advantage of taking a שדה that adjoins his own
 - (ii) and causes the distribution of both שדות to be by גורל
- (2) in case 2
 - (a) by claiming מעלינן עלי and being arbitrary שמעון causes a loss to ראוּבן as well as himself by splitting each שדה into two
 - (b) and that's why שמעון would not have succeeded without the reasoned argument of זימנין האי מדויל
 - (c) here's proof
 - (i) if we let שמעון make unreasonable demands
 - (ii) אין לדבר סוף on how many subdivisions he could demand to equalize values

c) מהרש"א

i) קשיא

- (1) now that ר"ת has explained that case 2 doesn't involve a מצרא
- (2) Why does ר"ת need to say that מעלינן means a demand that's בטעם וטענה
- (3) Apply שיטה of רש"י and say מעלינן means it's מתברכת יותר
- (4) And add that
 - (a) a brother can say מתברכת יותר only to avoid an advantage to ראוּבן
 - (b) and not to damage the brothers' shares by making them non-contiguous with separate borders

ii) תירוץ

- (1) if שמעון can argue בטעם וטענה that שדה א' isn't equal in value to שדה ב'
- (2) and that the only fair way to make a distribution is to divide each שדה into smaller pieces
- (3) we would have to do so
 - (a) even though it would make each brother's שדות non-contiguous
 - (b) and even if he insists on further subdivisions אין לדבר סוף

d) case 3 "תרתי ארעתא אחד נגרא"

i) Again ראובן hadn't previously bought any שדה

ii) instead

(1) now that their father has died and left two נגרא אחד

(a) Meaning that the נגר divides the two ארעתא as so:

שדה ב'	נגר	שדה א'
--------	-----	--------

(2) שמעון wants to divide each שדה into two and to do a גורל separately on the two halves of each שדה

(3) While ראובן wants to keep the שדות whole and to decide by גורל who gets which whole שדה

iii) ראובן wins because

(1) where there is נגרא חד

(a) זימנין דהאי מדויל שמעון can't rely on

(2) And שמעון can't rely on מעלינן לי' for the same reason we explained in case 2

5) מהרש"א

a) קשיא

i) In case 3 why did תוספות need to say the נגר was מפסיק between the father's two שדות

שדה ב'	נגר	שדה א'
--------	-----	--------

ii) Why not say that

(1) the שדות were on the same side of the נגר

נגר	חצי שדה
	חצי שדה

(2) and שמעון wants each half of the שדה to be divided into two

b) תירוץ

i) part 1

(1) גמרא says in our אביי that

(a) a בכור who receives a חלק בכור as well as a חלק פשוט

(b) receives these חלקים in adjoining plots

(c) By analogy to פשוט who receives one large undivided שדה

ii) Part 2

(1) קשיא

- (a) how can אביי accept that שמעון says בעינא לאפושא אריסי
- (b) If as a result of the הגרלה the two parts that each brother inherits can be divided and separate from each other

iii) Part 3

(1) Must be that in case 3

- (a) Each שדה that שמעון insists on dividing counts as a separate שדה
- (b) Because it's divided from the other שדה by a נגר
- (c) And a יורש is entitled to an undivided plot
 - (i) only for an individual שדה
 - (ii) not of what counts as two שדות

c) קשיא

i) First Introduction

- (1) It seems that in our סוגיא all agree that a שדה next to the נגר has more value than שדות that don't border on the נגר
- (2) Here's proof
 - (a) No one suggests that שדות can be divided this way

נגר	שדה	שדה
-----	-----	-----

ii) Second introduction

(1) Presumably for אביי

- (a) when שמעון says בעינא לאפושא אריסי
- (b) שמעון means he wants the chance in a גורל for his land to be surrounded by the שדות of ראובן at the same time that ראובן isn't surrounded by שמעון

(2) Now

- (a) Either the שדות are divided parallel to the נגר

		נגר		
--	--	-----	--	--

- (i) And so that each brother derive equal value from the נגר the parcels are divided among them this way

ציור א'				
שמעון	ראובן	נגר	שמעון	ראובן

- (b) Or the שדות are split at right angles to the נגר this way

ציור ב'		
ראובן	נגר	שמעון
שמעון		ראובן

iii) קשיא

(1) In 'א' ציור

- (a) Both שמעון and ראובן have one שדה that has two אריסין of the other on each side
 (b) So why does אביי suggest that after the גורל only one brother will have a שדה in the middle

(2) In 'ב' ציור

- (a) Not even one brother is in the middle

d) תירוץ

i) 'א' ציור is correct

ii) And in fact שמעון doesn't mind that ראובן will also benefit by having one שדה in the middle

e) Two קשיות

i) First קשיא

(1) Review 'א' ציור once more

ציור א'				
שמעון אריס ב'	ראובן	נגר	שמעון אריס א'	ראובן

(2) שמעון ends up with

- (a) two אריסין around his שדה on the right
 (b) two אריסין of his own

(c) And a שדה on the left that isn't surrounded by two אריסין

(3) Why can't he accomplish the same this way

ראובן	נגר	שמעון אריס ב'	שמעון אריס א'
-------	-----	------------------	------------------

ii) תירוץ

(1) שמעון doesn't want to be forced to use two אריסין

(2) While ראובן makes do with only one אריס

iii) Second קשיא

(1) ש"ר and יוסף נימוקי יוסף both suggest that

(a) שמעון wants to be in the middle while ראובן is **not** in the middle

f) תירוץ בדוחק

i) It's true that we said earlier that each brother gives special value to שדות that border on the נגר

ii) But maybe the possibility that the גורל might put שמעון in the middle next to the נגר on both sides and surrounded by two אריסי ראובן is so valuable to שמעון

ראובן	שמעון	נגר	שמעון	ראובן
-------	-------	-----	-------	-------

iii) That he willingly accepts the risk that if the גורל goes against him he'll end up

(1) Surrounding ראובן rather than be surrounded by ראובן

(2) And not being next to the נגר

שמעון	ראובן	נגר	ראובן	שמעון
-------	-------	-----	-------	-------

דף יג.

תד"ה אית דינא

1) Introduction

- a) גוד או אגוד means a first partner (ראובן) can set a price
 - i) at which his partner שמעון must decide whether
 - (1) ראובן will buy the share of שמעון
 - (2) or שמעון will sell his share to ראובן

2) תוספות

- a) ר"י
 - i) ראובן can set his price for גוד או אגוד as high as he wants
 - ii) Because if he sets too high a price שמעון will sell his share to ראובן at that high price
- b) ריצב"א
 - i) קשיא
 - (1) If you follow this rule then in a חצר שאין בו דין חלוקה where neither שותף can force a חלוקה
 - (2) ראובן can force שמעון out of the חצר by setting a **high** price so that שמעון will be forced to sell rather than to buy

3) מהרש"א

- a) First קשיא
 - i) For the ריצב"א
 - (1) why is חצר different from any other property that partners own
 - (2) Where ריצב"א accepts that שמעון is assured a fair price because if the price is too low שמעון can buy at that price
- b) Second קשיא
 - i) And
 - (1) if ריצב"א is concerned that שמעון might not be able to raise funds and may have to sell out
 - (2) Why does ריצב"א accept that גוד או אגוד is acceptable in a חצר if ראובן sets a **fair** price שמעון
- c) תירוץ
 - i) רא"ש
 - (1) there is no גוד או אגוד for an object whose sale whose sale will affect the value of an attached asset that isn't being sold

- (2) because a שותף can unfairly be forced to lose value in the attached asset
- (3) by way of example
 - (a) חצר שאין בו דין חלוקה can't be applied to rights in a אגוד או אגוד
 - (b) that can be sold separately from the attached בית
 - (c) because the sale of these rights brings down the value of the בית
- d) ריצב"א
 - i) disagrees with רא"ש
 - ii) whether there is unfairness to שמעון here depends on the price that ראובן presents for גוד או אגוד on these rights
 - iii) here's why
 - iv) assume that
 - (1) שמעון will suffer a loss of 100 in the value of his בית if he loses his rights in the חצר
 - (2) a third party would pay a fair price of 60 for the rights of either ראובן or שמעון in the חצר
 - (a) keep in mind that the fact that ראובן suffers a loss if the חצר is sold makes no difference to the value of the חצר to a third party
 - (3) ראובן can offer more than 60 because
 - (a) to him personally they have more value than to a third party
 - (b) because if ראובן buys these rights he can be מצרף these rights with rights he already owned as a שותף
 - v) Now
 - (1) If ב"ד were to set a floor of 100 under the price that ראובן can offer in גוד או אגוד
 - (a) That would protect שמעון
 - (b) Because שמעון could then sell for 100 and recover his loss
 - (2) Alternatively if ראובן sets 60 as the אגוד או אגוד price without any floor
 - (a) Then
 - (i) שמעון has the option of buying the share of ראובן at this price
 - (ii) and since it's at fair value
 - 1. שמעון can immediately sell it to another
 - a. So that שמעון isn't out of pocket
 - b. And still has his own share of the חצר as before
 - (3) But if ראובן sets 70 as the אגוד או אגוד price without any floor

- (a) Then שמעון can't buy the rights of ראובן
 - (i) Because no one will buy these rights for more than the 60 that they're worth
 - (b) So שמעון is forced to sell his own rights to ראובן at 70 and to suffer a loss of 30

תד"ה כופין את רבו

1) גמרא

- a) מי שחציו עבד וחציו בן חורין
 - i) לישא שפחה אינו יכול לישא בת חורין אינו יכול
 - ii) והלא לא נברא העולם אלא לפר'י ורבי'
 - iii) אלא כופין את רבו ועושין אותו בן חורין

2) תוספות

a) קשיא

- i) המשחרר עבדו עובר בעשה
- ii) So why do we force the רב
 - (1) to be משחרר the עבד and to be עובר בעשה
 - (2) So that the עבד can be מקיים the מצוה of פר'י ורבי'

b) תירוץ

- i) The מצוה of פרו ורבו is especially important
- ii) מצוה רבה שאני

c) קשיא

i) Introduction

- (1) by selling the בן חורין part of himself as an עבד עברי
 - (a) The עבד could be פר'י ורבי' מקיים
 - (2) And the reason we don't tell him to do this is presumably because it's an איסור to sell one's self as an עבד
 - (3) So that
 - (a) by forcing the רב to do a הטא by שחרור of the עבד
 - (b) you're saving the עבד from the איסור of selling his בן חורין aspect as an עבד עברי

ii) קשיא

- (1) why tell a רב to do an איסור to avoid an איסור that the עבד himself can do to be מקיים מצוה רבא

d) תירוץ

- i) The reason that we don't tell the עבד to sell his בן חורין aspect as an עבד עברי
- ii) Is because as an עבד עברי he still won't be מקיים the מצוה רבא of פר'י ורבי'
 - (1) See תד"ה לישא שפחה at גיטין דף מא.

iii) So the only solution for him to be 'מקיים פרי' ורבי' is by שחרור by the רב

דף יג:

תד"ה ואי ס"ד

1) משנה

a) כתבי הקדש אע"פ ששניהם רוצים לא יחלוקו

2) גמרא

a) שמואל

i) What the משנה says can't be split is one כרך of כתבי הקדש because of בזיון

ii) But if שותפין own two כריכות there is no בזיון if they divide the כריכות so that each takes one

b) מקשן

i) Presumably the reason that either שותף can insist that two כריכות be split

ii) Is because אית דינא דגוד או אגוד

iii) But there ought to be no split if איתא גוד או אגוד

3) תוספות

a) אית גורסין שיטה of

i) שאלה

(1) In exactly what case does the מקשן ask that there should be no split if ליתא גוד או אגוד

ii) תשובה

(1) If ליתא גוד או אגוד there should be no split

(2) Where both שותפין need each כרך

(a) For example where

(i) יהושע is in one כרך and שופטים in the other

(ii) And the שותפין don't otherwise have access to either כרך

(b) So that when they split

(i) each will not have access to one ספר

(ii) and each will be inconvenienced

(3) But where

(a) "לא צריכין להאי ולהאי"

(b) It makes sense to split even if איתא גוד או אגוד

iii) Presumably "לא צריכין להאי ולהאי" means that

(1) Each כרך contains תורה

- (2) no partner has any other access to תורה
 - (3) and one כרך is necessary for each partner and is also enough for him
 - (4) So that the split harms neither
- b) יש גורסין to תוספות of קשיא
- i) The סברא is just the opposite! {תוספות of סברא of מהרש"א below will question the סברא}
 - (1) If ליתא גוד או אגוד
 - (2) It makes more sense to split
 - (a) where each ends up missing a כרך
 - (b) and both are inconvenienced by the split
 - (3) and it makes less sense to split
 - (a) where "לא צריכין להאי ולהאי" and each ends up with the one כרך he needs
 - (b) And neither is inconvenienced by the split
- 4) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) אית גורסין supports סברא
 - (1) It makes more sense to split
 - (a) where neither is inconvenienced by the split
 - (b) than where both are inconvenienced by the split
 - b) תירוץ possible
 - i) You're right that "לא צריכין להאי ולהאי" means
 - (1) Each כרך contains תורה
 - (2) And the split harms neither
 - ii) But in this case the כריכות had different values
 - iii) And that's why תוספות thinks
 - (1) It's less likely to split this case
 - c) Possible תירוץ dismissed
 - i) but
 - (1) where "תרוייהו צריכי להאי ולהאי"
 - (2) and the כריכות contain different ספרים
 - (3) certainly the כריכות have different values too
 - d) תירוץ

- i) "לא צריכי להאי ולהאי" means that each partner has other access to יהושע and שמואל
- ii) And that's why תוספות asks
 - (1) It makes more sense to split for תרוייהו צריכי להאי ולהאי
 - (a) where each needs both יהושע and שמואל
 - (i) Even though each will lose access to the one ספר that the other gets
 - (2) Than to split where לא צריכי להאי ולהאי
 - (a) Where neither needs either ספר at all
 - (b) And there's no need to split

דף יד.

תד"ה שאם בא לחתוך

לחלוק יהושע משמואל בכרך אחד	לחלוק תורה מנביאים בכרך אחד	
מכ"ש דבזיון לחלוק	בזיון לחלוק	רש"י
בזיון לחלוק	אין בזיון לחלוק	תוספות

- 1) משנה
a) כתבי הקדש אע"פ ששניהם רוצים לא יחלוקו
- 2) גמרא
a) רש"י as explained by שמואל
i) this applies only to כתבי הקדש in one כרך
ii) see the table on a מחלוקת between רש"י and תוספות on the contents of the כרך
- 3) we need to explain the מחלוקת between רש"י and תוספות
- 4) ברייתא
a) דף נביאים after a סופר finishes writing תורה he starts to write on a new דף
b) so that if necessary he can later split off תורה from נביאים without cutting the middle of a דף
- 5) מהרש"א as explained by תוספות
a) רש"י of שיטה קשיא
i) how can we cut תורה from נביאים even where נביאים begin on a new דף
ii) we just saw that רש"י says
(1) it's a בזיון to separate תורה in one כרך from נביאים in that כרך
(2) And it makes no difference
(a) whether the separation is at the end of a דף or in the middle
b) but for תוספות this isn't a קשיא
i) Because while נביאים may not be split to separate יהושע from שמואל
ii) דף תורה may be split from נביאים if נביאים start on a new דף
(1) because this is less of a בזיון

גמרא נשתיירו שם ב' טפחים שלא יהא ס"ת נכנס בו כו' וגמרא רק לרבות שברי לוחות

1) גמרא

- a) טפחים were $6 \times 6 \times 3$ לוחות
- b) ארון
 - i) according to ר' מאיר was $15 \times 9 \times 9$ טפחים
 - ii) according to ר' יהודה was $12.5 \times 7.5 \times 7.5$ טפחים
- c) was 6 טפחים long with an approximately {see page ___} diameter
- d) the length of the ארון ran from צפון to דרום and the width ran from מזרח to מעריב
- e) according to ר' מאיר

- i) here is how the length of the ארון was used
 - (1) the 12-טפה combined length of the לוחות lay along the 15-טפה length of the ארון
 - (2) one טפה was taken up by the walls at דרום and צפון
 - (a) leaving two טפחים along the length of the ארון
 - (i) for the width of the ס"ת
 - 1. whose six-טפה length lay along the 9-טפה width of the ארון
 - ii) here is how the width of the ארון was used {א"ה מהרש"א will change this below}
 - (1) the 6-טפה width of the לוחות lay along the 9-טפה width of the ארון
 - (2) one טפה was taken up by the walls at מזרח and מעריב
 - (3) leaving two-טפחים to make for ready access to the ס"ת
 - iii) "אין בלוחות רק" is a ריבוי that teaches the ס"ת was placed in the ארון
- f) According to ר' יהודה
 - i) the 12-טפה combined length of the לוחות lay along the 12.5-טפה length of the ארון
 - ii) One-half טפה was taken up by the walls at צפון and דרום

- (1) leaving no space along the length of the ארון for the 2-טפה-
- iii) and since
- (1) the 6-טפה width of the לוחות lay along the 7.5 טפה width of the ארון
- (2) there was no space left in the width for the 2-טפה-
- iv) instead עמודי כסף were placed along the width
- g) רש"י
- i) קשיא
- (1) what is "ר' יהודה for מרבה "אין בארון רק"
- ii) תירוץ
- (1) must be to teach that שברי לוחות were placed in the ארון
- 2) מהרש"א part 1
- a) קשיא
- i) Why not say that the ריבוי for ר' יהודה is to teach that the עמודי כסף were placed in the ארון
- b) תירוץ
- i) because the עמודי כסף aren't mentioned at all in the תורה
- 3) מהרש"א part 2
- a) קשיא
- i) ר' מאיר
- (1) We've shown that there were two טפחים left along the width of the לוחות that were used only to make for ready access to the ס"ת that was placed as described earlier

- (2) Why not
- (a) place the width of the ס"ת in these two טפחים past where the width of the לוחות ended

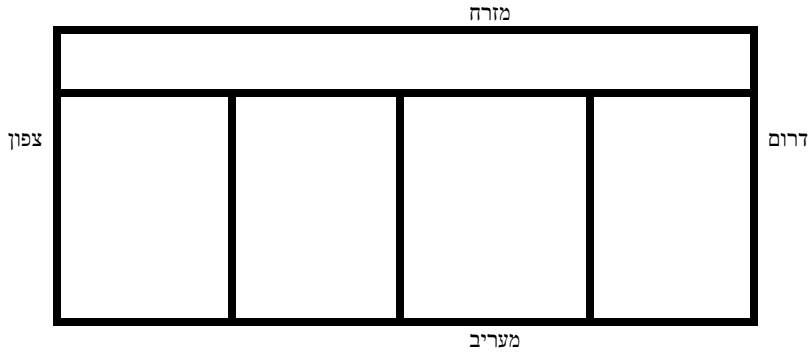
- (b) and align the six-טפה length of the ס"ת along the מזרח-length of the ארון
- (3) this way the length of the ס"ת will be oriented in the same דרום-צפון direction as the length of the לוחות

b) תירוץ

- i) must be that the length of the לוחות in fact weren't oriented דרום-צפון
 - ii) instead the lengths of the לוחות were placed along the width of the ארון with
 - (1) the top of the לוחות ("אנכי") facing to מערב
 - (2) and the bottom ("אשר לרעך"), facing to מזרח
 - iii) So that the כהן גדול could read them from מזרח
 - iv) And that's why the ס"ת was placed in the same orientation
- 4) רש"י
- a) for יהודה ר'
 - i) note that the לוחות lay on their six-טפה width
 - ii) and not
 - (1) on their narrow three-טפה side
 - (2) with their three טפה narrow edge facing מזרח and מעריב

5) מהרש"א part 3

a) תוספות in הלחם שתי פרק based on ירושלמי says that

- i) The לוחות did stand on their narrow טפה dimension
 - (1) Where the three טפה narrow edge faced מזרח and מערב
- ii) So that along 12 טפחים on the מערב side there was room
 - (1) Not only for the שלימות לוחות
 - (2) But also for the two שברי לוחות

b) קשיא

- i) Why does רש"י say that our סוגיא disagrees and says
 - (1) that the שלימות לוחות rested on their broad dimension leaving no room for the שברי לוחות
 - (2) So that the שברי לוחות had to be placed under the שלימות לוחות
- ii) and why does רש"י explain this only for ר' יהודה and not for ר' מאיר

c) תירוץ

i) Part 1

- (1) For ר"מ
 - (a) Our סוגיא doesn't mention שברי לוחות
 - (b) And the reason must be that
 - (i) they lay under the שלימות לוחות and didn't use up any space alongside the שלימות לוחות
 - (ii) so that the שברי לוחות aren't relevant for ר' מאיר in his description of how the length and width of the ארון were used

ii) For ר' יהודה

- (1) our גמרא does mention שברי לוחות because for ר' יהודה the גמרא needs to explain that "אין בארון רק" teaches that שברי לוחות were placed in the ארון

- (2) And I might have thought that the לוחות were aligned on their narrow dimension to permit the שבִּרֵי לוחות to be placed side by side with the לוחות שלִימוֹת
- (3) So רש"י alerts us that this can't be so
- (a) Because if ר' מאיר and ר' יהודה had disagreed on where the שבִּרֵי לוחות were placed the ברייתא would have mentioned this מחלוקת

גמרא רק לרבות

עיין ד"ה נשתיירו

דף יד:

גמרא בתרי פושכי היכי יתיב

- 1) Introduction based on the גמרא
 - a) גויל of ס"ת should be 6 טפחים long and should have a circumference of 6 and a diameter of about two טפחים
 - b) The actual diameter of the ס"ת is somewhat more than two טפחים because there must be some space between the two עמודים
 - c) בקלף איני יודע רבי said that
- 2) ברייתא
 - a) קשיא
 - i) There was precisely two טפחים in which to fit משה של ס"ת into the ארון
 - ii) This isn't enough space based on the הקדמה
- 3) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) Why does the גמרא assume that משה של ס"ת was made of גויל
 - ii) Maybe it was made of קלף that possibly can have other dimensions
 - b) Two תירוצים
 - i) First תירוץ
 - (1) They was a קבלה that it was made of גויל
 - ii) Second תירוץ
 - (1) מן המובחר מן המובחר is גויל and we assume that משה של ס"ת was made מן המובחר

תד"ה בפורענות

1) גמרא

a) The סדר of נביאים is קהלת משלי איוב

b) קשיא

i) "ולמ"ד איוב בימי משה הי"ו"

(1) Why isn't איוב listed first

2) תוספות

a) קשיא

i) Why didn't the גמרא also ask

(1) "מעולי גולה" מ"ד who says איוב was listed last for the

3) {הקדמה}

a) See רש"י that the ראשי תיבות "ולמ"ד" stand for "ולמאי דאמר" not for "ולמאן דאמר"

i) And mean that

(1) the סדר של נביאים who lists the תנא of the ברייתא

(2) is the same תנא who says איוב בימי משה הי'ו

b) it seems that מהרש"א also takes this approach}

4) מהרש"א

a) קשיא

i) Why not answer the קשיא of תוספות by saying that the תנא who listed איוב first says that בימי משה איוב lived

ii) So why would we ask a קשיא to this תנא based on a different תנא who says איוב was מעולי גולה

b) תירוץ

i) The גמרא assumes that no one disagrees with the סדר of נביאים

דף טו.

תד"ה ירמי' כתב ספרו

1) גמרא

- a) קינות and ספר מלכים and ספר wrote ירמי'
- b) wrote חזקי' וסיעתו
 - i) ישעי' משלי שיר השירים וקהלת
- c) wrote [חגי זכרי' ומלאכי וכו'] אנשי כנסת הגדולה
 - i) יחזקאל שנים עשר דניאל ומגילת אסתר
- d) wrote עזרא
 - i) ספר his own
 - ii) And the lists of ייחוסים in דברי הימים until his own ייחוס
- e) דברי הימים completed נחמי'

2) תוספות

- a) קשיא
 - i) ירמי' lived before ישעי'
 - ii) ספר מלכים he write why didn't
- b) תירוץ
 - i) ספרים only in their old age would write their own נביאים
 - ii) ישעי' was killed by מנשה before his old age so that he didn't manage to write even his own ספר

3) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) ישעי' also lived at the same time as הושע עמוס ומיכה
 - ii) ספר מלכים they write Why didn't
- b) תירוץ
 - i) ספרים they didn't write their own like ישעי'
 - ii) It must be that they too didn't reach old age
- c) קשיא
 - i) ספר שלמה write his own Why didn't
- d) תירוץ
 - i) נשיו הטיו because in his old age
- e) קשיא

- i) Why didn't ספר מלכים וסייעתו חזקי' write מלכים
- f) תירוץ
 - i) Because they lived before the end of the era of מלכים
- g) קשיא
 - i) If that were the reason they didn't write מלכים
 - (1) How could תוספות have asked that ישעי' should have written מלכים
 - (2) He too didn't survive until the end of the era of מלכים
 - ii) Must be
 - (1) that תוספות means to ask that ישעי' could have written the events of מלכים up to his time and have left it to ירמי' to finish
 - (2) The same as the גמרא says for עזרא for whom נחמי' finished דברי הימים
 - iii) Just the same why didn't וסייעתו חזקי' start מלכים and leave it to ירמי' to finish

הדרן עלך השותפין